

Γάγγραινα οι παράνομες χωματερές για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον

Κυβέρνηση, Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά και οι πολίτες που παράγουν κάθε είδους απόβλητα θα πρέπει επιτέλους να αναλάβουν το μερίδιο της ευθύνης που τους αναλογεί

Του

Χρήστου Χαρολάμπους

Οι παράνομες χωματερές με κάθε είδους στερεά και άλλα απόβλητα, οι οποίες, πέραν της περιβαλλοντικής ρύπανσης, αποδεδειγμένα αποτελούν και τη βασική πηγή πρόκλησης πυρκαγιών, κυρίως κατά την καλοκαιρινή περίοδο, όχι μόνο στην ύπαιθρο αλλά και σε περιοχές κοντά σε κατοικημένες περιοχές, συνιστούν ένα από τα μεγαλύτερα ίσως περιβαλλοντικά προβλήματα που ταλανίζουν όλες τις επαρχίες. Ένα πρόβλημα που παρουσιάζεται εντονότερο στην ευρύτερη περιφέρεια βιομηχανικών ζωνών, όπως η περιοχή Αγίου Σίλα στη Λεμεσό, όπου πριν από λίγες μέρες εκτυλίχθηκε και το σοβαρό περιστατικό σε βάρος λειτουργιών του Τμήματος Περιβάλλοντος και αξιωματικού της Πυροσβεστικής, οι οποίοι πήγαν για έλεγχο και δέχτηκαν επίθεση και απειλές. Επεισόδιο το οποίο δικαιολογημένα ο διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος, Κώστας Χατζηπαναγιώτου, χαρακτήρισε πολύ σοβαρό, αφού απειλήθηκε η σωματική ακεραιότητα δημοσίων λειτουργιών εν ώρα καθήκοντος και συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια ελέγχων σε χωματερές και εργοστάσια για παράνομη απόρριψη αποβλήτων.

Οι διαχειριστές συγκεκριμένου χώρου κινητοποιήθηκαν με τρακτέρ γύρω από τους λειτουργούς του Τμήματος εγκλωβίζοντάς τους μέσα στη χωματερή, με αποτέλεσμα να ζητηθεί η επέμβαση της Αστυνομίας. Ως εκ τούτου, το συγκεκριμένο περιστατικό φέρνει για μια ακόμα φορά στο προσκήνιο το πολύ σοβαρό πρόβλημα που δημιουργείται από τους διάσπαρτους παράνομους σκουπιδότοπους.

Εστίες πρόκλησης πυρκαγιών

Με αφορμή και το συγκεκριμένο συμβάν, η «Χαραυγή» μίλησε με τον Πρώτο Λειτουργό του Τμήματος Περιβάλλοντος, **Δρα Θεόδουλο Μεσημέρη**, ο οποίος αναφέρθηκε στις διαστάσεις που έχει πάρει το πρόβλημα με τους παράνομους σκουπιδότοπους, τις ευθύνες της κυβέρνησης αλλά και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, υποδεικνύοντας τις ενέργειες που πρέπει επιτέλους να γίνουν για αποτελεσματική αντιμετώπιση της κατάστασης.

Τονίζοντας ότι η νομοθεσία είναι ξεκάθαρη, ο κ. Μεσημέρης επισημαίνει ότι «σταθμός για την εφαρμογή και την επιβολή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου είναι οι οδηγίες που λένε ότι απαγορεύεται η απόρριψη αποβλήτων, εκτός και αν η απόρριψη γίνεται σε ειδικά αδειοδοτημένη εγκατάσταση», σημειώνοντας ότι αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή της νομοθεσίας είναι ο Υπουργός Γεωργίας, ενώ μεγάλη ευθύνη έχουν και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την περιοχή της Λεμεσού, ο λειτουργός του Τμήματος Περιβάλλοντος αναφέρει ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στην περιοχή μεταξύ του πρώην σκουβαλότοπου στο Βατί και της Βι-

ομηχανικής Περιοχής Αγίου Σίλα. «Εκεί καταγράφεται ό,τι χειρότερο», όπως χαρακτηρίστικά επισημαίνει, υποδεικνύοντας ότι αυτά τα σημεία μετατρέπονται συχνά σε εστίες πρόκλησης πυρκαγιών, αφού σε αυτούς τους σκόρπιους παράνομους σκουπιδότοπους υπάρχουν κάθε είδους απόβλητα.

Είναι ένα σύνθετο πρόβλημα, όπως σημειώνει, τονίζοντας ότι «στην εξίσωση πρέπει να μπει και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η οποία ανέχεται καταστάσεις».

Στα «ορφανά» απόβλητα το μεγαλύτερο πρόβλημα

Θυμίζοντας ότι, αφότου έκλεισαν οι δύο βασικοί χώροι απόρριψης σκουβάλων στο Βατί και τον Κοτσιάτη που κάλυπταν τις ανάγκες των επαρχιών Λεμεσού και Λευκωσίας, τα οικιακά απόβλητα καταλήγουν πλέον στις αντίστοιχες νόμιμες μονάδες επεξεργασίας που δημιουργήθηκαν στην Κόσιη και στο Πεντακωμο, ο Δρ Μεσημέρης επικεντρώνεται ιδιαίτερα στα προβλήματα που παραμένουν σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των λεγόμενων «ορφανών» αποβλήτων.

Ανάγκη η δημιουργία αυτόνομου Τμήματος Ελέγχου

Στο ερώτημα αν είναι επαρκείς οι έλεγχοι που γίνονται από το Τμήμα Περιβάλλοντος, η απάντηση που δίνει ο Δρ Μεσημέρης είναι ξεκάθαρη και κατηγορηματική. «Όχι, και θα πρέπει να ζητηθούν οι λόγοι». Το θέμα, όπως επισημαίνει, απασχόλησε κατά καιρούς όλες τις κυβερνήσεις και ανεξάρτητες μελέτες έχουν καταδείξει την αναγκαιότητα της δημιουργίας ενός αυτόνομου Τμήματος Ελέγχου όπως έχουν όλα τα κράτη που θέλουν να λένε

Πρόκειται κατά κύριο λόγο για απόβλητα τα οποία προέρχονται από εκσκαφές και καταδαφίσεις κτιρίων και συνίστανται σε μπάζα και άλλα οικοδομικά υλικά αλλά και κάθε είδους άχρηστο οικιακό εξοπλισμό, όπως καναπέδες, κρεβάτια κ.λπ., που συναντούμε, δυστυχώς, πεταμένα στις άκρες υπεραστικών δρόμων που οδηγούν στην ύπαιθρο ή ακόμα και σε οικόπεδα και πεζοδρόμια στις αστικές περιοχές.

Κατά κύριο λόγο και με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, αυτά τα απόβλητα μεταφέρονται με τα γνωστά σκιπ σε κατάλληλες αδειοδοτημένες ιδιωτικές μονάδες διαχείρισης. Το κόστος της μεταφοράς επωμίζεται αυτός που παράγει τα μπάζα, καταβάλλοντας το αντίτιμο στον ιδιοκτήτη του σκιπ, ο οποίος έχει βέβαια το δικό του κέρδος, αλλά με τη σειρά του είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει κάποιο αντίτιμο στην μονάδα όπου θα μεταφέρει τα υλικά.

Αυτό βέβαια είναι ο ιδανικός τρόπος διαχείρισης των «ορφανών» αποβλήτων, όπως σημειώνει ο κ. Μεσημέρης, υποδεικνύοντας όμως ότι η πραγματικότητα είναι διαφορε-

τική. Κι αυτό, όπως εξηγεί, γιατί μπορεί από τη μια να είναι εκείνοι που δουλεύουν σωστά και νόμιμα, από την άλλη όμως υπάρχουν και εκείνοι οι ιδιοκτήτες σκιπ που με βασικό κίνητρο το χαμηλό κόστος και το μεγαλύτερο κέρδος, χρεώνουν λιγότερα τον παραγωγό των αποβλήτων και μετά την παραλαβή τους τα απορρίπτουν «όπου σταθούν και όπου βρουν, με αποτέλεσμα να βρισκόμαστε αντιμέτωποι με το μεγάλο πρόβλημα των παράνομων χωματερών που είναι διάσπαρτες σε απόμερα σημεία κυρίως της υπαίθρου».

Το Τμήμα Περιβάλλοντος, όπως αναφέρει ο αρμόδιος λειτουργός του, στο βαθμό που του επιτρέπεται, με τα αυξημένα γενικότερα καθήκοντα και με το περιορισμένο προσωπικό που έχει στη διάθεσή του, έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει την εφαρμογή της νομοθεσίας και στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούνται, υπάρχουν φορείς και άτομα που ανταποκρίνονται στο εξώδικο και συμμορφώνονται, όμως «είναι και εκείνες οι περιπτώσεις στις οποίες συναντούμε ακραίες συμπεριφορές, όπως το τελευταίο επεισόδιο που έγινε στη Λεμεσό».

Αυτό βέβαια είναι ο ιδανικός τρόπος διαχείρισης των «ορφανών» αποβλήτων, όπως σημειώνει ο κ. Μεσημέρης, υποδεικνύοντας όμως ότι η πραγματικότητα είναι διαφορε-

Τονίζοντας ότι όλοι γνωρίζουν το πρόβλημα και ότι το σκούπωμα είναι «τι κάνουμε για να βελτιώσουμε την κατάσταση και ποιος είναι ο ρόλος του καθενός», ο Δρ Μεσημέρης σημειώνει ότι «αυτή την περίοδο γίνεται χαρτογράφηση όλων των θεμάτων που αφορούν στο ρόλο που αναλογεί στον καθένα... από τους πολίτες που παράγουν τα απόβλητα μέχρι την κοινωνία ευρύτερα και την Πολιτεία». Για παράδειγμα, διευκρινίζει, «θα ζητείται από ένα ντιβέλοπερ να καταθέτει αποδεικτικά στοιχεία ότι τα απόβλητά του κατέληξαν σε αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης», όμως «είναι και θέμα κουλτούρας, γι' αυτό και θα πρέπει να δούμε πώς η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η κυβέρνηση και η Αστυνομία μπαίνουν στην εξίσωση για σωστούς ελέγχους και ριζική αντιμετώπιση της κατάστασης».

